

pressemeddelelse

fra EU's Narkotika-agentur i Lissabon

Nr. 12/2002

FRIGIVELSE DEN 3. OKTOBER 2002 KL. 11H00 (BRUXELLES)

Rapport for 2002 om narkotikasituationen i kandidatlandene i Central- og Østeuropa

Problemer med narkotikahandel forstærkes af personligt forbrug

KANDIDATLANDENE I CENTRAL- OG ØSTEUROPA GØR EN STOR INDSATS INDEN FOR NARKOTIKABEKÆMPELSE

En ny omfattende rapport, der offentliggøres i dag, om narkotikaproblemet i kandidatlandene i **Øst- og Centraleuropa** tegner et billede, der adskiller sig markant fra situationen for kun 5-7 år siden. Tidligere blev disse lande generelt kun opfattet som "transitlande" for narkotika med alle de hermed forbundne negative virkninger i form af "risici" for **EU**-borgerne. I dag er landene selv blevet målet for narkotikahandel.

Ifølge **EMCDDA's** rapport for 2002 om narkotikasituationen i kandidatlandene i Central- og Østeuropa er brugen af narkotika stigende i **Central- og Østeuropa**. Dette gælder for heroin, der i stadig højere grad erstatter lokalt producerede opiater, og andre "nye" stoffer såsom amfetamin eller ecstasy, der for en dels vedkommende udføres fra **EU** til markeder i **Central- og Østeuropa**.

I rapporten konstateres det også, at risikoadfærd blandt stofbrugere er meget udbredt, og at der stadig er stor risiko for en spredning af narkotikarelaterede smitsomme sygdomme blandt injektionsmisbrugere.

Dette fænomen forekommer mere generelt som en voksende misbrugertendens blandt unge og er desuden karakteriseret ved brug af alkohol og tobak.

Ifølge rapporten står **kandidatlandene i Central- og Østeuropa** over for en dobbelt udfordring, der dels består i at udvikle passende lovgivningsforanstaltninger og administrative og koordinerende strukturer til bekæmpelse af narkotikaproblemet – dels i at forbedre dækningen og udstrækningen af de udbudte tjenester med henblik på at overholde *gældende fællesskabsret* og god praksis.

Selv om Kommissionen og medlemsstaterne aktivt støtter forberedelserne til de øst- og centraleuropæiske landes tiltrædelse af **EU**, står kandidatlandene over for store vanskeligheder, idet de på få år skal gennemføre og finansiere foranstaltninger, som det har taget **EU** 20 år at udvikle og som stadig er under udvikling.

I følge **Georges Estievenart**, direktør for Narkotika-agenturet, bliver udfordringen for et udvidet EU at bistå de nye medlemslande med at udvikle en mere omfattende og bæredygtig strategi til løsning af dette komplekse problem. Det vil sandsynligvis kræve nye politiske initiativer.

./.

VIGTIGT: MÅ IKKE OFFENTLIGGØRES FØR DEN 3. OKTOBER 2002 KL 11.00 (Bruxelles-tid)

Transitlande – og nu også selv målet

Mere indgående...

I følge rapporten bekræfter de store beslaglæggelser langs Balkanruten og i Centraleuropa, at **kandidatlandene i Central- og Østeuropa** spiller en vigtig rolle, når det gælder transit og oplagring af heroin. Endvidere fastslås det, at efterhånden som heroinforbruget stiger i kandidatlandene, bliver disse også i højere grad målet for narkotikahandel.

Ifølge rapporten ændrer stofbrugsmønstrene sig i kandidatlandene i **Øst- og Centraleuropa**. Importeret heroin erstatter i stadig højere grad lokalt producerede opiater og andre stoffer. Samtidig spreder stofbruget sig fra større byer til alle regioner. Heroin – særlig injiceret – er det mest udbredte stof i forbindelse med problematisk stofbrug. Dette forklarer den stigende efterspørgsel efter behandling for opiatafhængighed.

Selvom injektionsmisbrugere i **Central- og Østeuropa** i følge **EMCDDA's** rapport har været relativt forskånet for hiv-epidemien frem til begyndelsen af 1990'erne, idet niveauet blev betragtet som lavt, er der tegn på, at risikoadfærd i forbindelse med stofbrug er meget udbredt.

De **tre baltiske** stater er blandt de værst ramte. **Letland** og især **Estland** har i den seneste tid oplevet 'en alarmerende hurtig stigning' i udbredelsen af hiv-smitte blandt injektionsmisbrugere, og i 2002 kunne der konstateres en betydelig vækst i hiv-smitte i et fængsel i **Litauen**.

Narkotika-agenturet påpeger, at det er nødvendigt at forbedre dækningen og omfanget af tjenesterne og at indføre skadebegrænsende foranstaltninger i alle miljøer, hvor der finder stofbrug sted, herunder fængsler.

Central- og Østeuropa er fortsat transitregion for cannabis bestemt til **EU**-medlemslande. Ligesom i **EU** er cannabis det mest udbredte stof i de central- og østeuropæiske lande, særlig til eksperimenterende og fritidsbetonede formål. De syntetiske stoffers popularitet er også voksende blandt unge, og der er sket en markant stigning i fremstillingen heraf. Hertil kommer et nyt aspekt, idet udbredelsen af ecstasy på verdensplan har ført til udførsel af stoffer fra **EU** til markeder i **Central- og Østeuropa** og omvendt.

Europa-Kommissionen 'en katalysator for handling'

I rapporten hedder det videre, at '**kandidatlandene i Central- og Østeuropa** i denne forbindelse har taget betydelige skridt til at udvikle passende lovgivningsforanstaltninger og administrative og koordinerende strukturer. Herudover har de 10 kandidatlande i Central- og Østeuropa som et led i EU-udvidelsesprocessen og førtiltrædelsesstrategien justeret eller omorganiseret deres narkotikakontrolforanstaltninger med henblik på at vedtage og gennemføre *gældende fællesskabsret* på det mangesidede narkotikaområde.

Alle kandidatlandene i **Central- og Østeuropa** har undertegnet og ratificeret de tre **FN**-konventioner om narkotikakontrol, men processen med at vedtage den nationale lovgivning varierer meget i de forskellige lande. I tråd med den nye lovgivning har de nationale koordinerings- og beslutningstagende strukturer i de fleste kandidatlande i **Central- og Østeuropa** 'undergået betydelige forandringer'.

I rapporten hedder det videre, at udviklingen af narkotikapolitikker og strategier i de central- og østeuropæiske lande (i lighed med **EU**-medlemslandene) siden midten af 90'erne har været bestemt af to faktorer: for det første narkotikafænomenets skiftende karakter, der i stadig højere grad berører bredere lag af samfundet og for det andet problemets mangesidede karakter, der kræver koordinerende tiltag på nationalt plan inden for alle sektorer. 'I løbet af denne periode, har initiativer fra forskellige internationale organisationer, herunder navnlig **Europa-Kommissionen**, fungeret som katalysator for udviklingen af nationale tiltag til bekæmpelse af narkotikafænomenet.'

./..

I de fleste tilfælde yder EU-medlemslandene ekspertbistand til de nationale narkotikastrategier inden for rammerne af EU's **PHARE-program** for **narkotikabekæmpelse**.

Vigtigt for ikke at miste terræn

Mike Trace, formand for EMCDDA's bestyrelse, udtaler følgende : 'De nye strategier tilkendegiver et engagement fra de **central- og østeuropæiske** regeringers side, idet narkotikaproblemet anerkendes på højeste politiske og udøvende niveau. De fleste af de strategidokumenter, der er vedtaget for nylig, er konkrete handlingsplaner i sig selv, der fastsætter målsætninger, mål, resultatindikatorer og økonomiske krav for gennemførelsen af strategien.

Han tilføjer videre, at "behovet for bedre narkotikainformation og evaluering af tiltagene i stadig højere grad anerkendes og medtages som en integreret del i de nationale handlingsplaner.

Dette har resulteret i oprettelsen af **EMCDDA's** nationale narkotikainformationscentre, som er muliggjort gennem iværksættelsen af et PHARE-program i samarbejde med EMCDDA. **Europa-Kommissionen støtter** (gennem tvillingeprojekter mellem EU-medlemslandene og kandidatlandene) i samarbejde med **EMCDDA** på nuværende tidspunkt udarbejdelsen af nationale handlingsplaner med henblik på etablering af narkotikainformationssystemer i alle kandidatlandene i **Central- og Østeuropa.**'

Af rapporten fremgår det endvidere, at alle nye strategier i kandidatlandene har som mål at sikre overensstemmelse mellem politikken på nationalt plan og strategier vedtaget på **EU-plan**.

Den generelle kapacitet, når det gælder effektiv gennemførelse af de vedtagne foranstaltninger, er dog stadig begrænset og de bevilgede ressourcer generelt utilstrækkelige.

Som følge heraf hæmmer de nationale koordineringsmekanismers lave operationelle niveau i nogle lande effektiviteten i forbindelse med gennemførelsen af politikkerne, og det regionale samarbejde udebliver.

I rapporten anses det for nødvendigt, at de pågældende lande fortsat styrker deres indsats, institutioner og koordineringsmekanismer og bevilger de nødvendige ressourcer til at nå dette. Endvidere påpeges det, at **kandidatlandene** bestræbelser på at sikre overensstemmelse mellem nationale foranstaltninger på narkotikaområdet og **EUs** og medlemslandenes tiltag ikke kun bør anerkendes men også støttes.

Noter til redaktører:

Europa-Kommissionen gav grønt lys for samarbejdet mellem EMCDDA og kandidatlandene i Øst- og Centraleuropa i december 2000. Projektet til 2 millioner euro er en del af Phare-programmet og blev iværksat den 1. marts i år. Det omfatter i særdeleshed de 10 kandidatlande i Central- og Østeuropa (Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien), med deltagelse i videst mulig omfang af Albanien, Bosnien-Hercegovina og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien. Der lægges vægt på at landene inddrages så vidt muligt i EMCDDA's aktiviteter ved yderligere at udbygge de nationale knudepunkter (NFPs) og narkotikainformationssystemer. Alle kandidatlande er nu i færd med at opbygge nationale knudepunkter.

En interaktiv onlineudgave af rapporten for 2002 om narkotikasituationen i Central- og Østeuropa er tilgængelig på adressen <http://candidates.emcdda.eu.int>.

**Kontaktperson: Joelle Vanderauwera, Medierelationer, Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EMCDDA), Rua da Cruz de Santa Apolónia 23-25, P-1149-045 Lissabon, Portugal.
Tlf.: ++ 351 21 811 3000 • Fax: ++ 351 21 813 1711 • E-mail: Joelle.Vanderauwera@emcdda.org**

VIGTIGT: MÅ IKKE OFFENTLIGGØRES FØR DEN 3. OKTOBER 2002 KL 11.00 (Bruxelles-tid)